

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	28XCdo/210/2016
Identifikačné číslo spisu:	7813203811
Dátum vydania rozhodnutia:	07.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7813203811.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne CD Consulting s.r.o., so sídlom v Prahe, K červenému dvoru č. 3269/25a, Česká republika, IČO: 26 429 705, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej W. L., bytom v H. u P. M., za účasti Spolku právnej ochrany spotrebiteľa (SPOS) so sídlom v Košiciach, Čajakova č. 1, IČO: 42 244 552, ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej, o zaplatenie 754,49 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 10C/336/2013, o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 5. decembra 2014 č. k. 11Co/863/2014-77, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalovanej ani vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 10C/336/2013 domáha plnenia zo zmenky. Žalobu podala podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 (ďalej len „nariadenie“).
2. Spolok právnej ochrany spotrebiteľa so sídlom v Košiciach, Čajaková č. 1, IČO: 42 244 552 (ďalej len „SPOS“) oznámil písomne súdu prvého stupňa, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej. Okresný súd Rožňava doručil účastníkom konania oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka na strane žalovanej do konania s tým, aby sa k nemu vyjadrili, prípadne vzniesli námietky.
3. Žalovaná sa k vstupu vedľajšieho účastníka do konania nevyjadrila.
4. Žalobkyňa vo vyjadrení k predmetnému úkonu SPOS uviedla, že v danom prípade ide o európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, na ktoré sa vzťahuje nariadenie. Procesný postup súdu a strán konaní je preto upravený odlišne od vnútroštátnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku. Podľa názoru žalobkyne je v takejto veci vedľajšie účastníctvo neprípustné. Nariadenie inštitút

vedľajšieho účasťníctva nepozná a aplikáciu procesných pravidiel vnútroštátnych procesných noriem pripúšťa len celkom výnimočne - iba vtedy, ak explicitne ustanovuje, že sa postupuje v súlade s príslušným procesným právom uplatniteľným v členskom štáte.

5. Okresný súd Rožňava uznesením z 29. apríla 2014 č. k. 10C/336/2013-65 pripustil vstup SPOS do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej. V odôvodnení uviedol, že európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je upravené nariadením, pričom to, čo nie je upravené v nariadení, je upravené v procesnom práve členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Text nariadenia nevylučuje účasť vedľajšieho účastníka a nariadenie ani nemá ustanovenie upravujúce účasť vedľajšieho účastníka v takomto konaní. Preto pri rozhodovaní o prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka treba aplikovať § 93 ods. 1 až 4 O.s.p. V danom prípade boli preto splnené všetky podmienky na to, aby SPOS mohol v konaní vystupovať ako vedľajší účastník na strane žalovanej. Súd prvého stupňa k tomu dodal, že vedľajší účastník sa stáva účastníkom konania v okamihu, keď dôjde súdu oznámenie, že vstupuje do konania a na stranu ktorého účastníka. Námietky žalobkyne o neprípustnosti vstupu SPOS ako vedľajšieho účastníka považoval súd prvého stupňa za neodôvodnené, nakoľko aj v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu môže vystupovať vedľajší účastník, nakoľko nariadenie vedľajšieho účastníka nevylučuje a podľa O. s. p. je vedľajšie účasťníctvo možné. Navyše, nemožno prehliadnuť, že žalobkyňa sa v konaní domáha plnenia zo zmenky, ktorá bola vystavená ako zabezpečovacia zmenka k spotrebiteľskej zmluve o úvere, a predmetom činnosti SPOS je práve ochrana spotrebiteľa.

6. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Košiciach uznesením z 5. decembra 2014 č. k. 11Co/863/2014-77 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že otázku prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu je potrebné riešiť podľa ustanovení vnútroštátnej právnej úpravy (t.j. Občianskeho súdneho poriadku), lebo nariadenie nemá v tomto smere osobitnú úpravu. Keďže pre vstup vedľajšieho účastníka do konania boli splnené aj ostatné zákonom ustanovené podmienky v zmysle § 93 ods. 2, 3 O.s.p., pretože vedľajší účastník je právnickou osobou, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa podľa osobitného predpisu a žalovaná súhlasila so vstupom vedľajšieho účastníka do konania, rozhodol súd prvého stupňa správne, keď pripustil vstup do konania SPOS ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej.

7. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie tvrdiac, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) procesným postupom súdov, ktoré nepostupovali podľa nariadenia, ale podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a pripustili vstup SPOS do konania ako vedľajšieho účastníka, i keď sa to prieči nariadeniu. Povolením vstupu tohto subjektu do prebiehajúceho európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa zabráni tomu, aby sa mohli naplniť ciele sledované nariadením - zjednodušenie, zrýchlenie a zlacnenie takéhoto konania. Vzhľadom na to, že vedľajší účastník má z procesného hľadiska rovnaké práva ako účastník konania, jeho účasť v tomto osobitnom druhu konania neúmerne predĺži konanie, zvýši jeho časovú náročnosť a spôsobí tiež nárast trov konania a nákladov účastníkov vynaložených na ochranu ich práv. Súdny svoje rozhodnutia založili na nesprávnom výklade nariadenia. Skutočnosť, že nariadenie neobsahuje úpravu vedľajšieho účasťníctva totiž podľa žalobkyne znamená, že nariadenie vylučuje uplatnenie tohto inštitútu v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Nesprávny je preto názor súdov, že práve táto skutočnosť otvára možnosť, aby vedľajší účastník vstúpil do takéhoto konania za podmienok upravených vnútroštátnymi predpismi. Z týchto dôvodov žiadala napadnuté uznesenie a tiež ním potvrdené uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

8. Žalovaná ani SPOS sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadrili.

9. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona.

Keďže dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1.júnom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho tu v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rešpektujúc, že podľa § 470 ods. 2 C. s. p. procesné účinky dovolania podaného pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované aj po 30.júni 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva tiež zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán dovolacieho konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.), a princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

10. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. i nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že dovolanie bolo podané k tomu oprávneným subjektom, zastúpeným advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, či dovolanie je procesne prípustné a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

11. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

12. Občiansky súdny poriadok upravoval dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti rozhodnutiam výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok odvolacieho súdu) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie odvolacieho súdu)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných procesných väd (viď § 237 O.s.p.).

13. Dovolaním možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, nie však v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku smerujúceho proti už právoplatnému rozhodnutiu súdu vyplýva, že pri posudzovaní jeho prípustnosti nemá extenzívny výklad ustanovení § 236 až § 239 O.s.p. žiadne opodstatnenie (k tomu viď aj PL. ÚS 9/04).

14. V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. bolo dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nebolo prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. bolo dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia.

15. Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla žalobkyňa dovolaním, nemá znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné. Jeho prípustnosť preto z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

16. Dovolanie žalobkyne by v okolnostiach daného prípadu mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 237 O.s.p. O

vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

17. Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

18. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu prvostupňového a odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či žalobkyni bola odňatá možnosť pred súdom konať.

19. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závažný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

20. Občiansky súdny poriadok neumožňuje stotožniť závažnú procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p. so súdnym rozhodnutím, ani s jeho odôvodnením. Najvyšší súd už v rozhodnutí publikovanom pod R 125/1999 uviedol, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno extenzívne vykladať v súvislosti s postupom súdu vtedy, ak ide o faktickú meritornú rozhodovaciu činnosť súdu. Pod postupom súdu možno totiž rozumieť len jeho faktickú (ne)činnosť, teda procedúru prejednávania veci (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 90/2012, 91/2012), ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia a ktorá má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania a zmarenie možnosti jeho aktívnej účasti na konaní. „Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať rozhodnutie, ako výsledok vecnej rozhodovacej činnosti súdu ...“ (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 201/2011). Postupom súdu sa môže rozumieť iba samotný priebeh konania, spôsob vedenia konania či procesu, jednotlivé procesné úkony súdu, jeho faktická činnosť alebo nečinnosť, nie však výsledný rozhodovací akt súdu vo veci samej (meritórny produkt konania), úlohou ktorého je vyhodnotiť konanie a podať záväzný názor súdu na prejednávanú vec.

21. Žalobkyňa odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzuje z toho, že sudy nepostupovali podľa nariadenia, ale podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a pripustili vstup SPOS do konania ako vedľajšieho účastníka, i keď sa to prieči nariadeniu a že povolením vstupu SPOS do prebiehajúceho európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu nepovedie k očakávanému zjednodušeniu, zrýchleniu a zlacneniu takéhoto konania.

22. Dovolacia námietka žalobkyne, že súdy vstup SPOS do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej neposudzovali správne, lebo pri skúmaní podmienok vstupu SPOS nesprávne aplikovali ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p. v situácii, v ktorej tieto podmienky mali skúmať podľa ustanovení nariadenia (ktoré navyše nesprávne interpretovali), sa z rozhodujúceho - obsahového - hľadiska týka správnosti právneho posúdenia, na ktorom sú založené rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu pripúšťajúce vstup SPOS do konania. Nesprávne právne posúdenie veci, ktoré tu žalobkyňa súdom vytýka, ale nezakladá procesnú prípustnosť dovolania (viď tiež R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol v § 239 O.s.p. uvedený ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

23. Žalobkyňa tiež namieta, že povolením vstupu SPOS do prebiehajúceho európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa toto konanie skomplikuje a spomalí a zároveň narastú s ním spojené trovy.

24. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že nie je spôsobilá založiť vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., pretože vstupom vedľajšiemu účastníka do konania žalobkyňa nestratila žiadne svoje procesné oprávnenie a ani jej týmto vstupom nebola znemožnená realizácia jej procesných práv. Žalobkyňa preto neoprávnene namietala, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.

25. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 239 ods. 1 a 2 procesne prípustné, nepotvrdila sa existencia vady uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné procesné vady vedúce k zmätočnosti, dovolací súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako neprípustné odmietol.

26. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi Najvyšší súd Slovenskej republiky náhradu trov nepriznal, pretože im žiadne trovy nevznikli.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.